

Folkförsörjningsministeriets beslut

**angående reglementering av mat och för-
friskningar, som serveras i förplägnings-
rörelser, samt prisen på dem**

30. I. 1942

(försett med förklaringar)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1955

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1955

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Folkförsörjningsministeriet har den 30 januari 1942 utfärdat ett nytt beslut angående reglementering av mat och förfriskningar, som serveras i förplägningsrörelser, samt prisen på dem. Enär vid efterföljandet av det tidigare beslutet i denna sak, givet den 12 augusti 1941, kunnat iakttagas felaktigheter, ja till och med direkta överträdelser, vilka håva berott därpå, att vederbörande affärsidkare samt de organ, som övervaka deras verksamhet, icke i tillbörlig mån hava gjort sig förtrogna med innehållet i sagda beslut och de cirkulär, som på grund därav utsänts, har i denna broschyr efter vederbörande paragraf i beslutet anförts de omständigheter, vid vilka de, som beslutet berör, framför allt böra fästa sin uppmärksamhet.

Det nyt beslutet, varigenom upphävs beslutet av den 12 augusti 1941, är i huvudsak likalydande med det gamla beslutet. Ändringarna beröra paragraferna

2 och 3. I paragraf 2 ha inom olika prissättningsgrupper företagits vissa, huvudsakligen av omsättningsskattens förhöjning föranledda justeringar. Beträffande förhöjningen av omsättningsskatten för restauranger med utskänkningsrättigheter från 10 till 12 % har i slutet av § 3 inrymts ett stadgande. Dessutom har en ny 12 § tillkommit, enligt vilken folkförsörjningsministeriet i undantagsfall kan medgiva undantag från bestämmelserna i beslutet.

Folkförsörjningsministeriets beslut

angående reglementering av mat och förfriskningar, som serveras i förplägningsrörelser, samt prisen på dem.

Utfärdat i Helsingfors den 30 januari 1942.

Folkförsörjningsministeriet har med stöd av 3 § statsrådets beslut den 21 maj 1941 om reglementering av mat och förfriskningar, som serveras i förplägningsrörelser, samt prisen på dem och 10 § statsrådets beslut den 12 juni 1941 om reglering av prisen beslutat:

1 §.

Med förplägningsrörelse avses i detta beslut förutom egentliga förplägningsrörelser även i samband med härbärgeringsrörelser eller annars till allmänheten mot ersättning försiggående servering av mat och förfriskningar.

Såsom av paragrafens ordalydelse framgår, berör detta beslut förutom de egentliga förplägningsrörelserna, d. v. s. hotellen, restaurangerna, kaféerna m. fl. all sådan servering av mat och förfriskningar, som allmänt sker mot ersättning till allmänheten. Enligt detta äro även vilohem, pensionat, resandehem, där mat och förfriskningar serveras, arbetsplatsers och industriers samt övriga inrättnings matserveringar, gårdars centralkök samt kiosker underkastade detta beslut och förpliktade att anskaffa beslut över prissättningsgrupp. Detsamma gäller även den servering och försäljning av mat och förfriskningar, som äger rum i teatrarnas och biografernas korridorer och förrum.

2 §.

Som maximipris, vartill mat och förfriskningar få säljas i förplägningsrörelser, fastställas tills vidare:

Benämning	Prissättningsgrupp							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Av nötkött:</i>								
1. sjömansbiff och ragu	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
2. stuvning, färs, bitoks, bullar, biff, kotlett, käl- dolmar och annan anrättning av malet kött ..	12:—	11:—	8:75	8:—	7:75	7:—	6:—	5:50
3. föregående à la carte	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—	—	—
4. låda	10:—	9:25	6:75	6:25	6:—	5:50	4:50	4:25
<i>Av kalvkött:</i>								
11. stuvning, färs och annan anrättning av malet kött	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
12. rätt av malet kött à la carte	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—	—	—
<i>Av svinkött:</i>								
21. stuvning samt fläsk- och potatispanna	15:25	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:75	7:—
22. låda, gristfötter, grusaladåb och fläskpannkaka	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
23. fläskås	14:25	13:—	10:50	9:50	8:75	8:—	7:—	6:50
24. anrättning av malet kött à la carte	22:—	20:—	16:50	15:—	13:50	12:50	—	—
<i>Av fårkött:</i>								
31. får i kål och stuvning samt annan anrättning	16:50	15:—	11:50	10:50	9:75	9:—	8:25	7:50
32. föregående à la carte	24:—	22:—	17:50	16:—	14:75	13:50	—	—

Av ren- och ulgkött:

41. biff och portion tillredd av rökt kött	26:—	24:—	18:50	17:—	16:50	15:—	13:50	12:—
42. föregående à la carte	32:—	29:—	22:—	20:—	18:50	17:—	12:—	11:—
43. stek och ragu	24:—	22:—	17:50	16:—	14:75	13:50	8:75	8:—
44. låda	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—	8:75	8:—

Rätter av blandkött:

51. panna à la carte	28:50	26:—	21:—	19:—	17:50	16:—	—	—
52. kalvbräss à la carte	32:—	29:—	22:—	20:—	18:50	17:—	—	—
53. niure och tunga av omelet kött	15:50	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:75	7:—
54. föregående à la carte	21:—	19:—	14:50	13:—	11:50	10:50	—	—
55. kroketter, pyttipanna, sylta, utdrysade bland- kött- och leverrätter samt låda	11:—	10:—	7:75	7:—	6:—	5:50	5:—	4:50
56. hjärna, hjärta och lungor samt därmed jäm- förliga	10:—	9:—	7:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:50
57. blod	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:50	4:—

Av skogs- och sjöfågel, hare och kanin samt fjäderfä:

61. järpe och raphöna, 1/2-fågel	52:—	48:—	46:—	42:—	39:—	36:—	33:—	30:—
62. orre och snörpa	52:—	48:—	46:—	42:—	39:—	36:—	33:—	30:—
63. fjäder	45:—	41:—	39:50	36:—	34:—	31:—	28:50	26:—
64. höns och sjöfågel	35:—	32:—	27:50	25:—	23:50	21:50	20:—	18:—
65. kyckling	38:—	35:—	32:—	30:—	28:—	26:—	—	—
66. av skogs- och sjöfågel eller fjäderfä tillredd låda, kroketter, ragu, aladab och med dem jämföriga	26:—	24:—	18:50	17:—	15:50	14:50	13:—	12:—
67. gås, fasan, kalkon, hare och kanin, till anskaff- ningspriset för läggas räknat på försäljningspriset	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %

Ägggrätter:

71. omelett (naturell), (2 ägg), samt ägggröra (2 ägg)	16:50	15:—	11:50	10:50	9:75	9:—	8:25	7:50
72. föregående (1 ägg)	12:—	11:—	8:75	8:—	7:75	7:—	6:—	5:50
73. omelett med fågel-, skink-, sylt-, sparris-, deli- katesramp-, höns-, hönslever- och laxfyllning (2 ägg)	23:—	21:—	15:—	14:—	13:—	12:—	11:—	10:—

104. då inköpspriset är mk 40:— 49:95 kg ...	29:—	27:—	21:50	20:—	18:50	17:—	15:—	14:—
105. » » » 50:— 59:95 » ...	30:—	28:—	23:—	21:—	19:50	18:—	16:—	15:—
106. » » » 60:— 69:95 » ...	32:—	30:—	25:—	23:—	21:50	20:—	17:50	16:—
107. » » » 70:— 79:95 » ...	33:—	32:—	26:—	24:—	23:—	21:—	18:50	17:—
108. » » » 80:— 89:95 » ...	38:—	35:—	27:—	25:—	24:—	22:—	20:—	18:50
109. » » » 90:— 99:95 » ...	41:—	38:—	30:—	28:—	26:—	24:—	21:50	20:—
110. » » » 100:— » ...	47:—	43:—	35:—	32:—	30:—	28:—	25:—	23:—
steckt och halstrad strömming (i portionen skall ingå 200 gr strömming).								
111. då inköpspriset är mk 4:— 4:95 kg ...	8:—	7:50	5:75	5:25	4:75	4:50	4:—	3:75
112. » » » 5:— 5:95 » ...	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:25	4:—
113. » » » 6:— 6:95 » ...	9:25	8:50	6:75	6:25	6:—	5:50	4:50	4:25
114. » » » 7:— 7:95 » ...	9:75	9:—	7:—	6:50	6:25	5:75	4:75	4:50
115. » » » 8:— 8:95 » ...	10:25	9:50	7:50	7:—	6:50	6:—	5:25	4:75
116. » » » 9:— 9:95 » ...	10:75	10:—	7:75	7:25	6:75	6:25	5:50	5:—
117. » » » 10:— 10:— » ...	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:—	5:50
118. » » » 12:— » ...	13:—	12:—	9:75	9:—	8:—	7:50	6:50	6:—
119. för strömmingsbiff, tomatsströmming, strömmingsrullader och med dem jämförbara får till förenämnda pris läggas	3:25	3:—	2:25	2:—	1:—	1:—	—	50
120. fiskläda, av lax och silk	13:—	12:—	9:25	8:50	8:—	7:50	6:50	6:—
121. fiskläda, av annan fisk	10:25	9:50	7:50	7:—	6:50	6:—	5:25	4:75
122. fiskbullar, samt fiskfärs, -pudding, -kottlett och -biff	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:—	5:50
123. fiskkonserver; till anskaffningspriset får läggas räknat på försäljningspriset	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %
124. sillsallad	8:—	7:50	5:75	5:25	4:75	4:50	4:—	3:75
125. strömmingsläda	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:25	4:—
portioner av saltad lax (i portionen bör ingå 75 gram lax):								
126. då inköpspriset är mk 60:— 79:95 kg ...	19:50	18:—	14:—	13:—	12:—	11:—	9:75	9:—
127. » » » 80:— 99:95 » ...	21:50	20:—	15:—	14:—	13:—	12:—	10:75	10:—
128. » » » 100:— 129:95 » ...	28:—	26:—	20:50	19:—	17:50	16:—	14:—	13:—
129. » » » 130:— 159:95 » ...	35:—	32:—	25:—	23:—	21:50	20:—	17:50	16:—
130. » » » 160:— » ...	44:—	40:—	30:—	28:—	26:—	24:—	22:—	20:—

Benämning	Prissättningsgrupp							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Soppor:</i>								
131. buljong och därav tillredda billigare soppor, såsom kål, bönor, potatis, kålrots-, ärt-, morots- och därmed jämförliga soppor	7: 50	7: —	5: 50	5: —	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
132. av buljong på ovannämmt sätt tillredd soppor, i vilken ingår 50 gr kött (rävikt)	8: 75	8: —	6: 50	6: —	4: 25	4: —	3: 50	3: 25
133. puré, strömmings- och grönsakssoppor	9: 25	8: 50	7: —	6: 50	4: 75	4: 25	3: 75	3: 50
fisksoppor av annan fisk (i portionen bör vid tillredningen användas 150 gram orensad fisk):								
134. då inköpspriset är mk 10: — 12: — kg ...	8: 75	8: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —
135. » » » 12: — 15: — » ...	10: 75	10: —	7: 50	7: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —
136. » » » 15: — 20: — » ...	13: —	12: —	9: 25	8: 50	8: —	7: 50	6: 50	6: —
137. specialsoppor, såsom borsch-, sparris-, höns-, fiskseljanka-, blomkåls-, fågel-, rosolnik-, svartrot- samt därmed jämförliga soppor	13: —	12: —	9: 75	9: —	8: 25	7: 50	6: 50	6: —
<i>Grönsaks-, makaroni- och svamprätter samt frukter:</i>								
141. kotlett, biff, bullar och en portion pirag	12: —	11: —	7: 75	7: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —
142. lädor	8: 75	8: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —
143. konserver, grönsaker och frukter; till det egna priset får läggas räknat på försäljningspriset	58 0/100	52 0/100	48 0/100	43 0/100	43 0/100	38 0/100	38 0/100	33 0/100
<i>Efterrätter:</i>								
151. av frukt och bär tillredd kräm samt pannkaka och fattiga riddare	7: 50	7: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —	3: 75	3: 50
152. av frukt och bär tillredd gelé, pudding och plättar	8: —	7: 50	5: 75	5: 25	4: 50	4: 25	4: —	3: 75
153. glass	10: 75	10: —	7: 50	7: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —

154. glass med sylt, fruktsallad och -sylt	13: —	12: —	9: 25	8: 50	8: —	7: 50	6: 50	6: —
155. bakelse och bakverk med säs och tillsats ...	8: 75	8: —	6: 50	6: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —
<i>Kalla rätter:</i>								
161. sill- eller saltfiskbricka, minst 2 sorter jämte bröd och potatis	9: 75	9: —	7: —	6: 50	6: —	5: 50	4: 75	4: 50
162. smörgäbricka, minst 5 sorter jämte bröd och potatis, eller 5 sandwiches	21: 50	20: —	15: —	14: —	13: —	12: —	10: 75	10: —
163. smörgäbricka, minst 7 sorter jämte bröd och potatis	26: —	24: —	18: 50	17: —	17: —	15: —	13: —	12: —
164. specialsmörgäbricka, minst 7 sorter, såsom lax, rökt silk och andra därmed jämförbara samt bröd och potatis	38: —	35: —	29: 50	27: —	—	—	—	—
<i>Korvrätter:</i>								
171. korvstuvningar och -lador	9: 75	9: —	6: 50	6: —	6: —	5: 50	4: 75	4: 50
172. stekt korv	12: —	11: —	8: 75	8: —	7: 50	7: —	6: —	5: 50
173. stekt och kokt knäckkorv eller korvstroganoff	13: —	12: —	9: 25	8: 50	8: —	7: 50	6: 50	6: —
174. knäckkorv-stroganoff	15: —	14: —	10: 75	10: —	9: 25	8: 50	7: 50	7: —
175. korvportioner à la carte	21: 50	20: —	15: —	14: —	13: —	12: —	—	—
<i>Grötar och vällingar:</i>								
181. kokta i vatten	4: 25	4: —	3: —	2: 75	2: 50	2: 25	2: —	1: 75
182. kokta i mjölk (skummad)	5: 50	5: —	3: 75	3: 50	3: —	2: 75	2: 75	2: 50
<i>Söta grötar och soppor:</i>								
191. söt gröt och lingon-, tranbärs-, rabarber-, havre-, nypon-, vinbärs-, blåbärs- och blandsaft-soppa	6: 50	6: —	4: 75	4: 50	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
192. söt soppa av torkad eller färsk frukt eller bär, som i det föregående icke nämnas	7: 50	7: —	5: 50	5: —	4: —	3: 75	3: 50	3: 25

Benämning	Prisställningsgrupp							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Varna smörgåsar (utan ägg):</i>								
201. av kött, fisk och grönsaker	14:—	13:—	10:50	9:50	8:75	8:—	7:—	6:50
<i>Smörgåsar:</i>								
211. strömnings- och rosollsmörgås	5:50	5:—	3:75	3:50	3:—	2:75	2:75	2:50
212. korv-, ost- och sillrödbetssmörgåsar	6:50	6:—	5:—	4:50	3:75	3:50	3:25	3:—
213. smörgås med ägg och anjovis, rullsylta, kalvstek och gurka, saltkött, leverpastej samt ägg och sill	9:75	9:—	7:25	6:50	6:—	5:50	4:75	4:50
214. smörgås med skinka, renkött och italiensk sallad	10:75	10:—	8:—	7:—	6:50	6:—	5:50	5:—
215. rom-, sik- (rökt), lax-, vega-, tartar- och med dem jämförlig smörgås	15:—	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:50	7:—
<i>Maltider:</i>								
221. gröttfrukost, i vilken ingår bröd och ägg, uppskämning eller sallad, gröt och mjölk eller saft samt en kopp kaffe	16:—	14:—	12:—	11:—	11:—	10:—	8:75	8:—
222. snabbfrukost, i vilken ingår bröd, tre slags uppskämningar eller två sandwiches samt en varm rätt och kaffe eller gröt med mjölk eller saft	22:—	20:—	15:50	14:—	13:50	12:—	11:—	10:—
223. lunch, i vilken ingår bröd, en varm rätt och kaffe eller gröt med mjölk eller saft	18:—	16:—	14:50	13:—	12:—	11:—	10:—	9:—
224. lunch, i vilken ingår bröd, allmänt fisk- och grönsaksbord eller smörgåsbricka (minst 5 sorter) och en varmrätt	26:50	24:—	19:—	17:—	17:—	15:—	13:—	12:—
225. lunch, i vilken ingår bröd, allmänt fisk- och grönsaksbord med smävarmt och en varm rätt	31:—	28:—	14:50	13:—	12:—	11:—	10:50	9:50
226. middag, i vilken ingår bröd och två maträtter	28:50	26:—	22:—	20:—	18:—	16:—	14:50	13:—
227. middag, i vilken ingår bröd och tre rätter ..								

Benämning	Prissättningsgrupp							
	1	2	3	4	5	6	7	8
256. lingsaft, »kanssonehu» och alla konstgjorda safter, kall	3: 25	3: —	2: 25	2: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
257. samma, varm	3: 75	3: 50	2: 50	2: 25	2: 25	2: —	2: —	1: 75
258. kaffe (surrogat), portion	7: —	6: 50	5: —	4: 50	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
259. » » stor kopp	3: 75	3: 50	2: 75	2: 50	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
260. » » liten kopp	3: 50	3: 25	2: 50	2: 25	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25
261. te eller tesurrogat eller s. k. silverte, glas eller kopp	4: 25	4: —	3: 25	3: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
262. te eller tesurrogat eller s. k. silverte, portion ..	7: —	6: 50	5: —	4: 50	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
263. kakao	7: 50	7: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —	3: 75	3: —
264. hett vatten, glas eller kopp (socker)	3: —	2: 75	2: —	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25	1: 25
<i>Bröd- o. a. portioner</i>								
291. matbröd, portion	2: 50	2: 50	1: 50	1: 50	1: 25	1: —	—: 75	—: 75
292. kaffebrod, såsom wienerbröd eller örfil (66 $\frac{2}{3}$ g) eller grönsaksfylld piråg innehållande 12 $\frac{1}{2}$ g spannmålsprodukter (torrvikt) eller karelsk piråg (grynfyld), totalvikt 60—70 g	3: —	2: 75	2: —	1: 75	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25
292a. pastej, med fisk- eller grönsaksfyllning, 25 gr spannmålsprodukter (torrvikt)	3: 75	3: 50	2: 50	2: 25	2: 25	2: —	2: —	1: 75
293. samma 33 $\frac{1}{3}$ gr	2: 25	2: —	1: 75	1: 50	1: 25	1: —	1: —	—: 75
294. kaffebrod, portion 66 $\frac{2}{3}$ g	5: —	4: 50	3: 25	3: —	2: 75	2: 50	2: 50	2: 25
295. bakelse	3: 25	3: —	3: 25	3: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
296. rostat bröd, 3 skivor	4: 25	4: —	3: 25	3: —	2: 75	2: 50	2: 25	2: —
297. margarin, 10 gr	2: 25	2: —	1: 75	1: 50	1: 25	1: —	—: 75	—: 75
298. citron, en skiva	2: 25	2: —	1: 25	1: —	1: —	—: 75	—: 75	—: 75
299. marmelad, för varje 10 gr	2: 25	2: —	1: 25	1: —	1: —	—: 75	—: 75	—: 75
300. ost, till anskaffningspriset för läggas räknat på försäljningspriset	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %
310. tändstickor, 1 ask	2: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25	1: 25

I förestående tabell upptagna pris äro *maximipris*, vartill icke får fogas några tillägg. I de rörelser, där s.k. *betjäningsavgift* uppbäres, får denna icke läggas till priset för varje nummer eller titel, utan bör den fogas till slutet av räkningen som en särskild summa. Omsättningsskatten ingår även i de pris, som upptagits för olika titlar i tabellen.

Det har förekommit fall, då förplägningsrörelser, som avses i detta beslut, hava serverat portioner eller måltider, som icke finnas upptagna i tabellen i 2 § och för dessa tagit godtyckligt pris. Med anledning härav påpekas, att detta icke är tillåtet, utan bör all serverad mat och förfriskning inpassas i någon titel i denna paragraf såväl till innehållet som till priset och är det icke tillåtet att avvika från detta ens medelst avtal med kunden.

En del förplägningsrörelser hava även börjat kringgå stadgandena i beslutet genom att minska måltiderna och portionerna eller lämna bort någon del av det, som tidigare ingått däri, vilket klart strider emot beslutet. Likaså är det förbjudet att uppdelat måltiderna och portionerna sålunda, att de till dem hörande tillsatserna, såsom potatis, sallad, såser o. s. v. debiteras särskilt, eller att endast en bråkdel av dem serveras mot vad som tidigare varit brukligt.

Som allmän regel bör vidhållas, att måltiderna och portionerna böra innehålla alla tidigare därtill hörande ingredienser och tillbehör, dock med beaktande av gällande reglementeringsbestämmelser, och bör debiteringen ske med iakttagande av den prissättningsgrupp, till vilken förplägningsrörelsen hör och de titlar, som finnas upptagna i 2 § av beslutet.

3 §.

Förplägningsrörelserna hänföras till uti 2 § nämnda prissättningsgrupper som följer:

till grupp 1 eller 2 höra restaurangvagnar samt de hotellrestauranger och övriga I klass restauranger, klubbrestauranger samt flygstationsrestauranger, vilka folkförsörjningsministeriet på ansökan godkänner till sagda grupper;

till grupp 3 eller 4 höra de hotellrestauranger, I klass restauranger, klubbrestauranger och flygstationsrestauranger, vilka icke godkänts till grupp 1 eller 2, samt I klass kaféer;

till grupp 5 eller 6 höra II klass restauranger och II klass kaféer och I klass matserveringar samt på järnvägsstationer och i samband med resandehem försiggående försäljning av mat och för friskningar samt därtill de II klass matserveringar, vilka

folkförsörjningsministeriet på ansökan godkänner till grupp 5 eller 6;

till grupp 7 eller 8 höra de II klass matserveringar, vilka icke godkänts till grupp 5 eller 6 samt III klass matserveringar och III klass kaféer, matserveringar på arbetsplatser, tillfälliga matserveringar, närings- och kaffeutsändningar, närings- och läskdryckskiosker och i samband med natthärbärgen försiggående försäljning av förfriskningar samt annan här onämnd mot betalning bedriven servering av mat och förfriskningar till allmänheten.

Servering av mat och förfriskningar på passagerarfartyg i kust- och insjötrafik hör till 3 eller 4 gruppen, om fartyget är berättigat att transportera över 100 passagerare, annars till 5 eller 6 gruppen.

Folkförsörjningsministeriet kan, då den allmänna levnadsstandarderna på orten eller förplägningsrörelsens art eller andra med dem jämförliga omständigheter giva skäl därtill, bestämma, att förplägningsrörelse skall höra till högre eller lägre prissättningsgrupp än rörelsen enligt ovanstående allmänna bestämmelser komme att höra. Därest förplägningsrörelse önskar bli hänförd till annan prissättningsgrupp, bör ansökan härom inlämnas till folkförsörjningsnämnden på den ort, där rörelsen är belägen, varpå nämnden bifogande sitt utlåtande insänder ansökan till folkförsörjningsministeriet. Till ansökan skall fogas till riktigheten styrkt avskrift av tillstånd, som länsstyrelsen utfärdar, för bedrivande av ifrågavarande rörelse.

De rörelser, vilka erlägga 10 % i omsättningsskatt, höra till någon av prissättningsgrupperna 1, 3, 5 eller 7 och de rörelser, som erlägga 4 % i omsättningsskatt, höra till någon av prissättningsgrupperna 2, 4, 6 eller 8, såvida icke folkförsörjningsministeriet i beslut, som utfärdats med stöd av 1 och 3 mom., för enskilt fall annorlunda bestämt.

Om oklarhet uppstår därom, till vilken prissättningsgrupp någon förplägningsrörelse hör eller därom, huruvida rörelsen är underkastad detta beslut, avgöres saken av folkförsörjningsministeriet.

Av paragrafens första moment framgår, att till grund för prissättningen ligga de klasser, som fastställts i länsstyrelsens beslut för varje förplägnadsrörelse, vilka klasser åter finnas upptagna uti förordningen om härbärgerings- och förplägningsrörelser, given den 18 februari 1938. Likaså framgår av paragrafens åttonde punkt omsättningsskattens inverkan på prisgrupperingen av förplägningsrörelse. Enligt densamma ha rörelser, som tillämpa den högre omsättningsskatteprocenten, överförts till de udda grupperna och de, som följa den lägre, till de jämna grupperna. Folkförsörjningsministeriet har dock gjort vissa avvikelser från detta. I detta sammanhang bör förplägningsrörelse observera, att om omsättningsskatteprocenten på grund av utskänkningsförbud eller av annan orsak sjunker, bör förplägningsrörelsen utan vidare vid prissättningen börja tillämpa närmast följande lägre prisgrupp än den, som folkförsörjningsministeriets beslut stadgar.

Alla handlingar, som höra till ansökan om överförande till viss prissättningsgrupp eller fastställande därav böra sändas till folkförsörjningsministeriet genom förmedling av den lokala *folkförsörjningsnämnden*. Ansökningar, som insändas direkt till folkförsörjningsministeriet, beaktas icke.

Ansökningshandlingen bör upptaga följande omständigheter:

- 1) rörelsens namn,
- 2) ägaren eller, därest ägaren icke själv sköter sin rörelse, den ansvariga föreståndaren och dennes ställföreträdare, om en dylik finnes,
- 3) orten där rörelsen bedrives,
- 4) rörelsens slag,
- 5) prissättningsgrupp, vartill rörelsen räknat sig vid prissättningen.

Ansökningshandlingen bör åtföljas av en av folkförsörjningsnämnd eller annan myndighet bestyrkt avskrift av det gällande klassificeringsbeslut, som givits i stöd av förordningen om inkvarterings- och förplägningsrörelser av den 18 februari 1938 eller av det beslut eller tillstånd, på grund varav förplägningsrörelsen när anmälan göres bedrives, alltså det senast utfärdade. I praktiken innefattar detta, att länsstyrelsens beslut får vara daterat tidigast den 18 februari 1938 och bör det fortfarande som sådant vara i kraft. Enär på grund av denna förordning en ny klassificering av förplägningsrörelserna ägt rum, gälla icke mera därförinnan givna utslag. Avskrift av utslaget kan med postefterkrav rekvideras från vederbörande länsstyrelse genom den s.k. kommissionären, som speciellt utför bl.a. dylika uppdrag. Utslag i original få sända icke insändas, utan endast en på ovan sagt sätt bestyrkt avskrift.

Därest rörelse önskar överflytta till annan än densamma enligt § 3 tillkommande eller för densamma fastställd prissättningsgrupp, bör även en dylik anhållan inlämnas till den lokal folkförsörjningsnämnden för erhållande av dess utlåtande, och icke insändas direkt till folkförsörjningsministeriet. I anhållan böra de orsaker noggrant framhållas på grund av vilka överflyttning önskas, och bör till densamma bifogas utredning om rörelsens avkastning under åren 1939—41, helst i form av vinst- och förlustbilans, ävensom sökandens pris i augusti 1939 och den 15 oktober 1940.

Därest en rörelse ännu icke erhållit någon prisgrupp, eller om den anhållit om överflyttning till annan grupp, bör den intill dess den erhållit beslut i saken tillämpa prisen i den grupp vartill den enligt § 3 hör eller vartill den hänförs. Ett godtyckligt tillämpande av prisgrupp är straffbart.

4 §.

En hel brödportion bör i medeltal innehålla 66 $\frac{2}{3}$ gram färskt bröd eller i genomsnitt 50 gram torrt bröd.

Som kaffe- och matbrödsportioner samt i samband med efterrätt få endast sådana brödsorter serveras, vilkas tillverkning för saluhållande och försäljning är tillåten.

5 §.

I köttanrättningar, med vilka avses alla anrättningar, i vilka kött eller köttförädlingsprodukter ingå, bör användas per portion följande mängder kött i råvikt:

korvanrättning	100 gr
rätt av malet kött	75 „
stuvning, ragu och med dessa jämförliga	75 „
varm smörgås	75 „
fläskås	75 „
lever, njure och tunga	75 „
låda	50 „
uppskärning	50 „
smörgås	50 „
köttsoffa	50 „
aladåber och av buljong tillredd soffa	25 „

För portioner tillredda av enbart kött bör kött användas till en råvikt av 125 gram per portion.

6 §.

I förplägningsrörelser är tillredning och servering av portioner av enbart reglementering underkastat kött förbjuden.

Tillredning och servering av sådana portioner av enbart kött, vilka bestå av tunga, hjärta, njure, kalvbräss och lungor, är likväl tillåten.

Förbjudna äro sålunda alla maträtter tillverkade enbart av kött, såsom kotlett, biff, schnitzel, kalops, karelsk stek o. a. därmed jämförbara. Tillåtna äro däremot sådana kötträtter, som utökats med grönsaker, rotfrukter (potatis m. m.) såsom fläsksås, sjömansbiff m. fl. Dessutom äro tillåtna rätter av enbart kött, som förfärdigats av tunga och särskilt omnämnda inälvor.

7 §.

I förplägningsrörelser får icke på allmänt fisk- och grönsaksbord serveras reglementering underkastat kött eller köttförädlingsprodukter.

Måndagar, onsdagar och fredagar få icke reglementering underkastade köttförädlingsprodukter ej heller av sådana eller av reglementering underkastat kött tillredd mat serveras i förplägningsrörelser.

8 §.

I förplägningsrörelser, i vilka serveras måltider, skall tillhandahållas i 2 § med nummer 223 betecknad lunch, med nummer 226 betecknad middag och med nummer 230 betecknad supé.

Det har konstaterats, att vissa förplägningsrörelser försökt förhindra serveringen av i ovanstående paragraf omnämnda måltider N:o 223, 226 och 230 genom att tillreda dem så, att för dem måste givas många kuponger och att den varma mat, som därtill hör, icke gjorts valbar. Med anledning härav påpekas, att i dessa måltider bör ovillkorligen inrymmas även kupongfria maträtter eller sådana, för vilka högst delkupong fordras och bör varmrätten göras valbar. Likaså bör på matsedeln, om sådan tidigare använts, ovillkorligen dessa måltider antecknas.

9 §.

Förplägningsrörelserna skola i sina prisförteckningar och matlistor anteckna till vilken i 2 § nämnd prissättningsgrupp rörelsen hör.

På räkningen, vilken bör upptaga rörelsens namn, skall antecknas den serverade matens eller förfriskningens pris samt det nummer, som i 2 § fastställts för densamma.

I de rörelser, i vilka hittills lämnats räkning över serverad mat och förfriskningar, bör sådan fortfarande lämnas. Om i rörelse hittills icke lämnats räkning, kan folkförsörjningsministeriet bestämma, att rörelsen bör lämna räkning över serverad mat och förfriskning.

Mot denna paragraf ha många överträdelser förekommit.

Enligt stadgandena bör det framgå av prislistorna och matsedlarna, vilken prisgrupp rörelsen åsatts, och bör denna anteckning vid uppfordran bestyrkas medelst folkförsörjningsministeriets beslut.

Av räkningen, som fortfarande bör utskrivas i de förplägningsrörelser, där detta hittills förekommit, bör framgå:

- 1) rörelsens namn,
- 2) den serverade matens och förfriskningens nummer enligt § 2 även som det enhetspris titeln har i nämnda paragraf,
- 3) portionernas antal.

Flere titlar få icke skrivas tillsammans sålunda, att enhetspriset icke blir synligt.

10 §.

Till de uti detta beslut fastställda maximiprisen, i vilka av omsättningsskatten föranledd prisförhöjning inräknats, få icke läggas i folkförsörjningsministeriets beslut den 8 januari 1942 angående ändringar i förnödenheternas pris, vilka föranledas av ikraftträdandet av lagen den 30 december 1941 angående omsättningsskatt, tillåtna prisförhöjningar.

Såsom redan i samband med § 2 nämndes har prisen i tabellen redan de förhöjningar beaktats, som föranletts av den förhöjda omsättningsskatten, varför sålunda inga ändringar i antytt avseende får göras ifråga om prisen.

11 §.

Förplägningsrörelse skall hålla detta beslut på lämpligt sätt synligt för allmänheten.

Förplägningsrörelse skall hålla såväl prissättningsbeslutet som folkförsörjningsministeriets beslut angående reglementering av mat och förfriskningar, som serveras i förplägningsrörelser, samt prisen på dem utfärdat den 30 januari 1942 ävensom däri möjligen senare företagna ändringar på lämpligt sätt synliga för allmänheten. Detta innebär, att de böra antingen upphängas på väggen eller bifogas prislistorna. I tvingande fall kan även ett sådant förfarande godkännas att anteckning om besluten göres i prislistan eller matsedeln och att de t.ex. i kassan förvarade besluten vid anfordran omedelbart uppvisas för kunden.

Ovannämnda beslut av den 30 januari 1942 äro folkförsörjningsnämnderna icke skyldiga att tillställa rörelserna, utan böra dessa själva anskaffa dem.

12 §.

Folkförsörjningsministeriet medger vid behov på särskilda skäl undantag från bestämmelserna i detta beslut.

Såsom av paragrafens ordalydelse framgår kommer densamma att tillämpas blott i speciella fall, då särskilt vägande orsaker det fordra och är den ingalunda avsedd att möjliggöra ett kringgående av de stadganden, som i beslutet givits.

13 §.

Genom detta beslut upphävas folkförsörjningsministeriets beslut den 12 augusti 1941 angående reglementering av mat och förfriskningar, som serveras i förplägningsrörelser, samt prisen på dem ävensom de beslut, genom vilka sagda beslut ändrats.

Med anledning av denna paragraf erinras om, att de direktiv, som givits i cirkuläret av den 26 september 1941, fortfarande äro gällande till de delar de icke strida emot bestämmelserna i det nya beslutet eller med stöd därav givna direktiv.

Det är skäl för innehavare av förplägningsrörelse att noggrant göra sig förtrogna med ovannämnda beslut av folkförsörjningsministeriet, ty dess efterföljande kommer att effektivare än tidigare övervakas och överträdelser åtalas ävensom vederbörande åläggas straff enligt lagen den 6 maj 1941 om bestraffning av brott, som äventyra befolkningens utkomst.

Pris 2: —